

Erdélyi Híradó

Szombaton, $\frac{3}{12}$ (Mártius' 12-dikén) 1831

Nagybritannia—Frantziaország—Belgaország—Holland—Németország—Austria
Olaszország—Lengyelország—Nzt. Társalkodó 11. Szám.

NAGYBRITANNIA

Londoni Journálok febr. 19-dikéről, tudósítást vettek a' Bolivár' haláláról; mely dec. 17-dikén, 1830, St. Pedroban történt, Santa Maria mellett.

Chandos Marquis azt kérdi a' többek közt, Stanley (windsori Népkövet és írlandi Gen. Titoknok) Úrtól az Alsóház' febr. 14-dikei ülésében: Való-e, hogy az országglószék alkuba bősátkozott volna O'Connel Úrral — midőn ez már most megismerte hibáját — egyenesen vagy tekervényes úton? — Stanley Úr ezt felelte: Én is hallottam ilyen hirt; azt is tudom, hogy O'Connel Úr és társai, itt, szintúgy mint Irlandban, iparkodtak valami eggyességen. Az O'Connel Úr' magaviselete olyan veszedelmes állapotba vezette a' hazát, hogy az országglószék, érzi, hogy mivel' saját méltósága fenntartása van szóban, ebben a' dologban, csak egy hüvejk szélességnyit sem léphet vissza. Ne sajnálja 'hát O'Connel Úr azt az utat választani, mely legjobb; a' törvénynek minden környületek között saját ösvényén kell mennie. — Ezt a' ki nyilatkoztatást nagy és hosszan tartó helybe-hagyás követte.

Dublinból írják, hogy az O'Connel' és társainak a' perét febr. 15-dikére állapították-meg. Egy különös Jury elébe fog

ez az eset menni. Az O'Connel' felekezete győzödelemnek tartja ezt, kivált' a népsalak, mely a' dolgot nem érti. — Amaz alkura pedig, az Attorneygeneral azt mondotta, hogy ő megalégszik azzal hogy O'Connel Úr és barátjai magokat vétkeseknek lenni a' Lordlieutenant' proclamatiojában, megesmérték, és nem akarja az ítéletet sürgetni. Ezen dolog' megfejtésétől a' tsendesség helyre-állását reménylik.

London, febr. 14. — O'Gorman Mahon, az Alsóház' febr. 8-dikai ülésében, Irland' nyomorult állapotjáról's az unio' dolgáról beszélvén, a' Kintstár-Kantzler így felelt neki: "A' Waterfordi érdemes Tag (O'Connel) az ajakán hordozva a' békességet, a' törvényességet pedig a' nyelvén, mindent elkövetett, a' mi-tsak hatalmában állott, békételenséget szerezni és lázzadást támoztani (nagy helybe-hagyás). Az úgy-nevezett hintalódzás' végtárgya, az Unio' felbontása; vagy tulajdonul — a' két ország' külön-választása. Az országglószék' kötelessége, ennek, mindentölle kitelhető eszközök általellent-állani. Ha a' beszéllő' szava szerént, a' két országnak kétféle törvény szerzést adnának; úgy, lehetetlen azoknak egybekaptsolódva maradni. Talán azt gondolják, hogy kívánható volna Irlandnak az

1797-diki Parlament, mellyel őket a' sors meglátogatta volt. Az érdemes Tag azt kérdé: mit gondolna az országlovszék Irlandról. Megfelel.—Az országlovszék mindent elkövet a' mit lehet, Irland jobb állapotjára: már-is kineveztek egynehány rendszabást. Ha még is lessz helyes panasz; azt is iparkodik az elhárítani. Foglatatosságot ad az, a' szegénynek; megmegkönnyebíti és biztatja a' kereskedést és járáskelést, 's a' vagyonnak és szorgalomnak bátorságot szerez, a' törvények és Unio fenn-tartása által. Én, úgy gondolom, hogy az által minden Anglus akarattját kimondottam. Senki a' háborún nem sajnálkozik jobban énnállamnál; és, minden háborúk között, a' belső háborút tartom én legirtóztatóbbnak és legrettenetesebbnek. Elszagatja az a' legdrágább köteleket, és megsebesíti a' nemzetet, a' legfájdalmasabb méjjségig. De minden borzadás mellett is, mellyet az afféle legutolsó kéntelenség bennem éreztet, bizonyosan hiszem, hogy Anglia inkább választja ezt, mint-sem az, az unio' felbomlását megengedje. — Az a' helybe-hagyás a' mellyet csaknem minden mondás után kimutattak, kiütött a' Beszéd' végezetével, úgy, hogy alig lehetett letsendesíteni. — Sok beszéllő állott még fel az unio mellett; ellene, egy-se.

* A' dohány' nagy taxájáról lévén szó a' Kintstár-Kantzler' finanzia-módosításában az Alsóházban, azt mondja, hogy ez most abban hagyaték, mivel' ezen rendszabást nem hagyják-helyben. A' nemzet, csak egy újj módját szokná-meg az által a' parasztságának, és milliőkat vesztegetne egy nemtermesztett szükségtelen módra. Nemetország, a' mint gondolom (Althorp Lord), fizet ezért a' részegítő, erőlopó és tunyaságot (lustaságot) nevelő mérge-plántáért esztendőnként sok milliőkat. Anglia, hála a' módi' szoros uralkodá-

sának, megkímélve maradt ezen pestistől.
FRANTZIAORSZÁG

Az 1851-diki budget eránt kibotsátott ordonnance, ez: 1. Tz. Hitelek nyittattak-meg 957.377,335 frankig, ezen esztendő' költségének rendes szolgálatjára, ú. m. Status-adósság (a' budget első része 355.784,746 fr.

Dotatiókra (2-dik rész)	22.611,945 —
A' Ministerium minden szolgálatjára	— 435.669,330 —
A' Kormányozásra és adó-felszedésre, a' rendes és különös adóra (4-dik rész)	— 120.321,854 —
Adósság-lefizetésére, 's az adók' 's jövedelmek' és kihordások' ismét visszafizetésekre	— 42.989,460 —

Summa = 957.577,335.

2 Tz. Hitelek nyittattak-meg 219.773,700 frankig, az 1831-diki rendkívülvaló szolgálatok' költségére, ú. m.

A' külső Ministerium' részére	— 500,000 fr.
— belső	— 12.000,000 —
— hadi	— 196.467,000 —
— tengeri	— 10.806,700 —

Summa = 219.773,700.

Lajos Filep.
Lafitte Finantzminister.

A' Temps, febr. 15-dikén jelenti: "A' frantzia országlovszék, a' mint beszéllek, Kurírt küldött volna Mádridba, a' spanyol országlovszéknek tudtára adni, hogy ez, Frantziák' össze-tsoportozását a' határszélen oszlassa-el és küldje vissza mádridig. Kinyilatkoztatja egyszersmind, hogy egy, a' letett bourbon-ághólvaló Printz' belépését Spanyolországba, hadizenetül venné a' frantzia országlovszék a' mádridi Kabinét' részéről. Hogy Frantziaországban 60,000 embert állítanak-fel

a' Pyraeneumok alatt, ezen hírré-adás támogatására,

Febr. 16-dikán, midőn a' Caroussel-piatzi győzdelmi báltozat' törpe-méztett ékességeit (mellyek Angouleme Hg. spanyolországi tetteit képzelgették) lerontották, hogy a' régi ékességeket vissza rakják, Peyre Úr, építőmester és a' nemzeti gárda' Gen. Stábjának Óbestere, azt merte kibotsátani a' száján, hogy azon mívmunkát elrontani kár volna. Nyomon megmarkolja őtet a' nép, egynehány nemzeti gárda' szeme előtt, leszaggatja ported' epéjét, lebúzza rólla köntösét, és magával is ebül bánik. Nagy ügyelbajjal futott-el a' Louvrebe. — A' Pantheonról is levetették a' keresztet; a' XVIII-dik Lajos' mejjképét, összezúzták a' Museum' bejárásánál. — A' St. Etienne du Mont' Plebánussát is megfogatta a' politzia.

A' Moniteur az itt következő ordonnance-ot hirdeti-ki febr. 17-dikén "1. Tz. Ennekutánna, a' Státus petsétnyomója, fog állani egy kinyitott könyvből, ezen szókkal: Charte de 1830. E' felett lessz a' bézárt korona, az egymáson keresztlül fekvő királypáltzával és igasság' kezével egygyütt. A' tímerpais megett lessz a' 3. színű zászló, 's aláírás: Louis-Philippe I. Roi des Français; 2 Tz. A' mí Igasságministerünkre van bizva ezen Ordonnance' végre-hajtása. — Költ Párisban, febr. 27. 1831. Lajos-Filep, 'sat.

Ere a' Moniteur illyen-forma jegyzést tesz: "A' Király azért hagyta vólt a' lilomot Frantzország' tímerének; mivel' az, annyi száz esztendőök alatt sok dítsőséges emlékezeteknek vólt jele: de minthogy az újj dynastia' ellenségei sok bűnös próbatételeknek teszik azt eszkövéve, a' mi a' hazának sok kárt tehetne, azért parantsoltuk-meg annak eltöröltését, nem tsak a' Státus' petsétnyomójáról, hanem mindenünnen. — Munká-

ba-vették már a' Caroussel' győzdelmi báltozatján is az elébbi basrelief' (nyomott vagy törpe képek) újjra-felrakását, mellyeket onnan a' restauratiokor leszedtek vólt.

A' febr. 14. 15-dikeizenebona' istentelenségeit, sokkal bővebben adja-elő a' Galignani's Messenger, mint eddig írták. Azt erőssíti, a' többek közt, hogy egy crucifixust izreporra rontottak 's eltapostak a' dühösök; azután 10 órakor a' St. Roch' templomára mentek, hogy az ékességeket, és kivált' a' keresztet tördeljék össze; de a' vezetőjök észre-vévén, hogy éppen lélek Misét mondanak; megparantsolta, hogy a' hóltakat ne bárogassák: kinek nyomon engedelmeskedvén, eltakarodtak. — Délután, neki állottak a' Quotidienne typographiájának, hogy össze rontsák; de a' munkás Legények ellenek állottak legalább addig, míg nemzeti-gárdák érkeztek, mely őket széjjel kergette.

A' Népkövetek Kamarája' ülésében, febr. 20-dikán, a' párisi utóbbi történetek' alkalmával támodott vetekező Beszédék berekesztettek. A' főkimenetel a' lett, hogy a' Kamara világosan kimondotta, a' Ministerium pedig örömost elfogadta az ő' Elölülője (Lafitte Úr) organumja által, azon kívánságot, hogy a' Kamara' felbontasson, mely eránt Lafitte Úr kinyilatkoztatta, hogy a' Király' parantsolatját meg fogja szerezni. — Ugyanazon vasárnap' a' legnagyobb kívánható tsendesség vólt Párisban, 's ennek minden diplomaiiban.

Némely Ellenkezés-Journálok, Characteres vonásnak tartják a' mostani Alsókamarában azt, hogy a' Berry Hertzeg' halála' napján, a' jobb oldal' Tagjai, és a' jobb kellőközépéből sokan, fekete köntösben jelentek-meg. — A' Nationalban, Lobau Grófhoz az itt következő jelentés

ment. Gen. Úr, hiteles beadások szerint, mellyek óránként jönnek-be, bizonyos számú ifjú emberek máreggel azon iparkodnak, hogy a' külső városokat fellázasztván és fegyverkezettvén, a' Luxemburgi kertbe menjenek próbatenüi a' Köztársaság' kikiáltására. — *Montalivet.*

BELGAORSZÁG

Egy, Brüsszelbe érkezett Levélben azt állították, Lafayette Gen. Lévdón Franciaország' el-nemfogadásáról Belgiumot illetve, beszélték, ezt tette hozzá: "Belgium, ezen esetben, köztársasággá formálja magát, és ha azt akkor megtámozzák; Franciaország kéntelen lesz azt óltalmazni.

HOLLAND

Egy királyi Végzés' értelme ebből áll: "Van Speyk tengeri Hadnagyának, azon hőségi tettéért, hogy ágyúzó ladikját, magával együtt inkább fellobbantatta, — midőn ötet a' szélvész az ántwerpenitengerpartokhoz verte, és kéntelen lett volna magát, hajóját és hajónépét a' Belgáknak megadni, — mint-sem hazája zászlója az ellenség' kezébe esse; ezt az örök emlékjelt rendelték, hogy a' hollandus tengeri erőnél, egy hajó örökidőkig Van Speyk nevet viseljen. A' mely coryette-hajó tehát most Amsterdamban Argo nevezet alatt készülő-félben van; kereszteltessen újra az említett vitez' nevére.

NÉMETORSZÁG

Frankfurt (ménusi-), febr. 18. — Egynehány nap-ólta, a' mi' beurse-nken sokféle hírek repdestek, mellyek a' foghatosságok' menetelének kárt szerzetek. Azokhoz tartozik az a' szóbeszéd, hogy Savoye-ben lázadás támozt volna; és hogy az austriai katonaság bement volna Modenába és Bolognába.

Göttingenben, e' mostani környületek miatt, csak mintegy 300 Tanuló van, kik rész-szerént privatissima-t, és a' Clini-

cumot járják; vagy a' Könyvtárnak veszik hasznát. Mindegyiknek kezessének kell lenni, a' Professorok között; s akkor nyér az akadémiai Felsőbbségtől, ott tartózkodhatás-írást.

AUSTRIA

Béts, febr. 15. — A' frantzia Journalisták, oly' meghatározással megmondották előre az Olaszországban kiütendő zenebonát, hogy ezt, minden nagygyanakodás nélkül hihetőleg frantzia kiküldöttek' munkájának lehet tartani. Lafayette Gen. annak alkalmával, hogy a' Nép-követek' Kamarájában elő-forduló beszédek közt, a' modenai Hgről. azt mondták — nem esmérte-meg Lajos-Filep Királyt, ezt mondotta volna: meg kell neki azért lakolnia = cela lui sera payé.

OLASZORSZÁG

Pármában, a' rossz-hajlandóságaak anynyira mentek, hogy a' lakosoknak egy részét fellázasztották, és febr. 11 és 12-dikén, a' köz-bátorság, lármás összerohanások által veszedelemben forgott. Ere ÓFge. a' Hgasszony, 15-dikén, nagyszámú kísérőivel és le nem-fegyverkezett hív katonasága' védelme alatt, elútozott Pármából. — Milanóban, egy Végzés által febr. 12-dikéről, minden fegyver-kivittelt Modenába és az egyházi Statusokba, megtiltottak.

Az olasz határszélről írják, febr. 17-dikén, hogy az austriai Gen. Geppert Báró parantsolatot vett febr. 15-dikéig, hogy 8 tsapattal és két ágyúpaddal a' modenai országlószék' segedelmére, a' modenai Hgségbe mennjen-be: minthogy ő kir. Msga. a' Hertzeg annyi segedelmet kért a' tsászári udvartól. A' ts. austriai Gen. Bentheim Gróf, 14 tsapattal áll a' ferrarai Legatio' határszélein; hogy az első kívánságára a' Sz. Atyának a' pápai Statusokba benyomúljon, s a' kiütött lázadást megfojtsa. Azt beszélük,

hogy Bolognában és Ferrárában II-dik Napoleont akarnák kihirdetni; Anconában pedig azt kívánják, hogy Neápoljországhoz kaptasoltatnának. Az austriai Státusok' fedezésére felső Olaszországban, Walmoden Gróf Gen. parantsolatott vett, hogy 30,000 emberével a' piemonti határszélre állana.

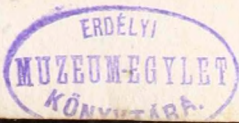
Bolognai tudósítások, febr. 19-dikéről (a' Gazzetta di Venezia szerint) ezt mondják: "Az ideigvaló országlószék hivatalosan jelenti, hogy St. Leo városa és vára, 40 ágyújával együtt, magát Bolognaváros' katonaságának Sercognani Obester' commandója alatt, megadta, és hogy a' mellett 28 Státus fogjot, kik ezen várban ültek, kibotsátottak. Ancona városa és vára is azon pillantaton állanak, hogy egyességre lépjenek: a' mi utóbbi tudósítások szerint, meg is esett. Cento' és Pieve' lakosai is alája adták magokat az ideigvaló országlószéknek.

LENGYELORSZÁG

A' lengyel határszélről, febr. 18.— Útazók által jött hozzánk ez a' tudósítás, úgymond a' burksu Status-Zeitung, hogy egy muszka hadsereg, Geismar Gen. vezérlése alatt, Pulawynál a' Weichselen által jövéen, egy tsata után, a' Gen. elvette volna Radomot, 's innen, folytatta úttját Roszyn-felé. Rozniecki Gen. is Pultusknál, kiállott egy tsatát, mely a' felkelőknek károkkal ment volna végbe; melynek következéséül ez a' Gen. megsebesedve hozatta magát Varsóba.

A' varsói Státus-Hiradó ismét sok tudósításról beszél a' hartzmezőről, a' hivatali Tzikkejek alatt. Szóll először a' Morawski Gen. bejelentéséről, a' Jablonnai főszállásról (4 mértföld Varsóhoz, a' pultuski úton) febr. 14-dikén. — Más tudósítása, a' podlachieni Vajdaság' Elölülő-Helytartójától, Kaluszynból, febr. 15., éjjeli 12.1/2 óráról: "Dwernicki Gen. által ment a' Weichselen Mniszew-

nél (a' sandomiri Vajdaságban, a' hol a' Pilica a' Weichselbe szakad), és tegnap' Stoczeken alól, 7000 Kozákból álló seregbe bukkant, Würtemberg Hg. vezérlése alatt, melynél 6 ágyú volt. Minekutánna egy mérges tsatába elegyedtek, megölték az ellenségből 200 embert 's elfogtak ugyanannyit, és 5 ágyút elvettek. Még ma is úzi az ellenséget; de még nem tudhatni mitsoda kimenetellel. Ezt a' tudósítást Jurkiewicz Cadet hozta, ki azonverekedésben megsebesedett. Febr. 16-kán érkezett útazók megerősítik ezt a' tudósítást, hozzá tévéen azt is, hogy az ágyúkon kívül, lóra is sokra tettek-szert. — Ehhez a' hivatalosan is hebizonyított tudósításhoz, a' Státushiradó egy különlevélben (extrablatt), az itt következő rapportot hozza-fel a' Weichsel' bal-partján vezérkedő Klicki Osztáj-Gen. részéről: "Kimondhatatlan örömmel sietek azon nagy nyereségről és fegyverviselőink' vitésségének első próbájáról, össze-tsapássoknál az ellenséggel, tudósításomat megtenni. Minekutánna Dwernicki Generált, Mniszewen feljül, a' Weichsel' jobb partjára elküldöttem, sok ideig nagy nyugtalanságban voltam, nem vévén tölle semmi tudósítást; azomban, ez a' mérész Gen. azon törte fejét, hogy nekünk ama' híres General Geismaron nyert győzödelem által egy nem-várt örömet szerezzen. Itt következik a' hivatali tudósítás, melyet én feb. 15-dikén, Dwernicki Brigados Generáltól vettem: "Van szerentsem Uraságodnak jelenteni, hogy én, bizonyoson tudván, hogy Geismar Generál, 2 reg. lovas Vadászból, 2 reg. dragonyosból és két ágyúpad-lovas pattantyúságból álló elő-gárda-sereggel, mely Lukowon és Roza-n alól állott, Seroczinben van, febr. 13-dikán, éjjeli 2 óraker Filipowka falun alól, megindult és 14-dikén, regeli 9 óraker, Stoczekben meg-

állapodott; a' honnan egynehány száz lovas ellenség sietve húzódott vissza Seroczyn-felé. En Stoczek megett, az állásomban maradtam; és, egy óra-múlva megmutatta magát Geismar Gen. egész előgárdájával együtt. Azon pillanatban, elkezdődött az ütközet is; melynek magánosságait később lesz szerentsém elő-adni. Kimenetele, a' lett, hogy 11 ágyút, egész igabeliével, hadiszükségeivel együtt, elvettünk; 250 embert, kik között 2 Kapitány, 1 Hadnagy, 2 zászlótartó, fogságra tettünk: holtakban, hagyott az ellenség a' hartzmezőn mintegy 400 embert, 's ezek között 1 Májort, egy pattantyús Obestert (Novosilzoff) és mintegy 20 Tisztet. — A' mi' részünkről, tsak egy tsapatbeli Al-Borbéj az első gyalog-regementből, és 15 közember esett-el. Van azonkívül 18 sebesünk, kik között Russian Májor, az első Uhlánus-regementből; ki, regementjének egyik szakaszával, legelőször támodott-meg 2 regementet és egy ágyúpadot 's szalasztotta-meg azokat. Falkowski Hadnagy, a' 3-dik Ublan-regementből; az Alhadnagyok Radwanski és Kryzanowski, a' 2-dik Uhlánus reg-ből; Alhadnagy Smolinski, a' lovas Vadász 2-dik regementjéből, és Alhadnagy Racynski, az 1-ső Uhlánus reg-ből. Geismar Gen. tsak lova' sebes futásának köszönheti megszabadulását. Jó szolgálatot tettek az ő' ágyúi, és, letakarították a' pattantyúsokat 5 ágyúról.

A' Haude és Spener' Híradója Berlinben febr. 21-dikérőt, az itt következőket hozza-fel a' lengyel határszélről, febr. 16-dikáról: "Varsóból, tsak annyit tudhatni meghatározva, hogy ekkor még semmi-sem határozott: egyéberánt, tsak zürzavarok a' tudósítások. A' lengyel főszállás, még mind-tsak Jablonna-ban van; a' Diebits Hadmarsal-Generálé pedig, azon országúton, mely

innen Wengrow-on által, Lithauba viszen. A' legveszedelmesebb ütlek, délről láttzik Lengyelországot fenyegetni. Geismar Gen., kit egy rendkívülvaló Tóldalék a' Gazeta Wazawska-hoz (az Extrablatt), Klieki Gen. által, Markuszownál, a' Lublinból Pulawyba menő úton megverette és tölle 11 ágyút, hadiszükségeivel és 250 fogojjal együtt, elvett volna, más rábízható tudósítások szerint, 54 escadronnal Pulawynál, általment a' Weichselen, és vonúl délről Varsó-felé; úgy hogy a' lengyel hadseregnek a' háta-megé nyomul, a' Burkusok szerint. Varsóban, úgymond, annyira ment a' dolog, hogy had-akadékokat (barrikadokat) raknak. Wrotnow mellett, Wengrowtól északra, erős viadala vólt Zymarski Generálnak, és a' Liwiec-en innen, bajonéttal hartzoltak. A' Lengyelek 4 ágyút követelnek, 's hogy a' hid az ő' kezekben maradt, mellyen a' halottak miatt, bajosan lehetett által-jönni.

Van még itt elég, a' mint a' két oppositio irkál; és, bizvást úgy lehet venni a' tudósításokat, hogy azok visszás értelemben kéttyszer állanak a' Zeitungokban és Journálokban. Melyik legyen a' színe, melyik a' fonákja, — utóbb fog kisúlui. — Az az egy való, így szóll Haude-Spener, hogy a' muszka Generálok kerülik az össze-ütközödést, valamig a' tsászári egész seregerő ki nem fogott bontakozni, és minden helyen az illendő állásokat el nem foglalták. — A' lengyel hadsereget 150,000-re teszik a' varsói Híradók. — A' varsói nemzeti gárda' zászlója, feje, veres kereszttel, 's fenn-írása, lengyel és muszka nyelven, ez: Isten' nevében, a' mi' és a' Ti' szbadtságtokért.

Varsói tudósítások, febr. 19-dikén, jelentik: "Tegnapelőtt reggel-ólta, szakadatlan mérges ágyúzást hallai: az ide hordott megsebesedettek' mondása sze-

rént a' wengrowi egész országúton, a' hova a' muszka katonaság, Diebits Gen. Hadmarsal' vezérlése alatt febr. 16-dikán bementek, Stanislawowig tsatáztak. Tegnapelőtt délben, sietséggel rendeltett-ki Chlopicki Gen., ki a' Gen. Stábal a' grochow-i fő-szálláson tartózkodott, a' hartzoló lineára állásra. Febr. 16-dikán Skrznecki Brigados-Gen. a' 3-dik és 4-dik linea-regementel, reggeli 5 órától-fogva esteli 5 óráig, a' Liw és Dobre közötti környéken, Minsk-en felül a' Rosen Generalis' serege ellen; és tsak következő reggel vonultak a' Lengyelek Varsó-felé vissza. A' sebesek jóforma száma, kiket foljvást hordanak-be, és nagyobb részének lántsa-vagy bajonett-szúrása van, bizonyosága a' mérges viaskodásnak. A' tegnapi nap' következéssiről nintsen még itt semmi jelentés. Bizonyos az hogy a' muszka katonaság mind-inkább közelget, és a' lengyel fő-erő mind-tsak a' prágai kellő-középre vonúl. — Utóbbi tudósítások Varsóból, febr. 21-dikéről, így szöllanak: "E' hónap 19-dikén, igen mérges tsata támoldt a' minski töltött út' hosszában, Milosna-felé, és a' Diebits Gr. fő-serege fél-karika-formában nyomult, a' városhoz mintegy három mérföldnyire. Öltalmazó erdőség által fedeződve, a' Muszkák' bal szárnya, viaskodva nyomult Milosnán által ére-felé; a' kellő-középe, Grochow-nak, a' jobb szárnya elterjedt odább lefelé, Prágával által-ellenbe, Varsó' szeme előtt. A' milosnai ütközet febr. 19-dikén, késő éjjelig tartott, valódi kimenetel nélkül; midőn mindegyik felekezet, egy makats viaskodás után, saját állásában maradt. 20-dikán reggel, újra kezdették a' viaskodást, a' grochow-i erdőtskénél, melytet a' muszka katonaság elfoglalt, és számos ágyúk' védelme alatt nyakason öltalmazták. Az éjj rekesztette-be a' tsatát. — Ma

reggel, Minsktől-fogva Wawrowig állították-fel a' muszka lineát, és minden pillantatban várták a' tsata' megújítását. — Diebits Hadmarsal egy-felől, Radziwill Hg. és Chlopicki Gen. más-résztől, magok is a' legdühösebb tűzben voltak a' hartzmezőn; és ez az utolsó, a' mint mondják, egy igen tündöklő, ámbár nem meghatározó, lovag-rohanást (charge de cavalerie) vitt volna végbe, szeméjjesen. — A' sebesek' száma, nagy; lázáreték, kaszárnnyák, redout-szálak, s egyéb köz-és magánosok' épületeik, dugva vannak velek. — A' fojóvíz bal-partján, Dwer-nicki Gen., 5 ágyút s egynehány embert vett volna el Würtemberg Hgtől.

K r a k ó, febr. 14. — Sok utazó azt a' tudósítást-hozza, hogy Varsóban, a' Muszkákon nyert győzödelemnél-fogva, öröm-részegségbe merültek. Egy, 8000 emberből álló lengyel sereg, megtámoldt volna Pultusknál egy, 20 ezer Muszkából álló sereget, széjjel verte. A' beállott lágyidő mellett, midőn a' teher szállítás rendkívül terhes, egy ilyen győzödelmes seregetske sok kárt tehet a' muszka hadsereg' elszaggatása által. Varsó' népsége nagyon felindult e' mostani pillantatban, és ha megtámodják, ugyan bizony lessz ellent-állás. Mindenfelől azt hírlelik, hogy Podoliában felzendülés ütött volna ki; és hogy nevezetesen, Balta városában véres dulakodások estek volna, — ha ez mind való v ó l n a.

V a r s ó, febr. 14. — Az országlószék elkezdett tudósításokat adogatni-ki, Haditörténetekről. Az első hivatali tudósítás febr. 10-dikéről szöll, és Okuniewből napszámoztatott. Ekkor még vissza vonultak volna a' Muszkák Siedlce-ből, Wengrow-ból, 20 Kozák-veszteséggel. A' másik költ febr. 12-dikén, mely aról szöll, hogy az ellenség a' mi' hadierönket még akarná oszlatni. — A' lágyidő az or-

szágútra szorítja a katonaságot, és a sorok kibontakozását lehetetlenné teszik; a mi május hónapig is elnyúlhat. — A katonaság általmenettlen mind-untalan tart itten. Tegnap érkezett ide a Krakusoknak (Krakóiaknak) egy erős Uhlanus regementje, mind saját haza-köntösökben, (veres kutsma, fehér dolmány), melyet a krakói Vajdaság költségén állítottak-fel. Tegnapelőtt ment által 2 escadron a 6-dik Uhlanus reg.ből. Szívetelő behatást szerzett a Weichsel-bal-partján vezérkedő Klicki Osztaj-Generálnak hálá-köszönete Zamoyski Konstantin Gróf közkatonához, hogy ő ezen regem. fellállítására nem tsak minden költséget tett-meg; hanem maga is, mint közkatona abba állott; s két öttse, ugyanazon regementben Tiszt.

Az országfőszék, a nemzeti-gárdának, valamíg Varsó hadi-állapotba fog állani, a Napoleon Haditörvénykönyvét hozta-be. — Háromféle emlékpénzt veret az Országgyűlés: Nov. 29-dike emlékezetére (a felkelés napja); dec. 18-dikára (midőn a Kamarák a felkelést, nemzeti-nek elfogadták), — ez a kettő 1830-ra; Jan. 25-dikére (midőn a Királyszekeket üresnek vallották), 1831.

Törvényt szerettek arról, hogy a Senatorok Kamarájában, a Wojewodák és Kastellanok között, úgy az országköveti (alsó) Kamarában is, a Nemes-követ és Helység-követ között semmi külömség ne legyen.

Az itt következő napiparantsolat jött-ki Varsóban, febr. 6-kán: "Katonák! Nyugtalanul vártátok a viaskodást Lengyelországért. A nyugalomnak minden pillantatja szorongató volt vitézi szíveknek. Kivánságtok beteljesedett már most: a haza ellensége előttetek áll. Ugyanazon ditsőség mezeje nyílik-fel, mely Czarnocki-t, Kosciuskot s a ti atyáitokat sűgárlotta körül. Katonák! Az ellenség, nem elég-

szik-meg azzal, hogy a népet, melynek paissai ti vagytok, annyi esztendőig tapodta, hogy ő annak birt-okait (jussait) lábbal tapodta, melynek panaszait magától eltaszította; hanem, megtámodja még a hazát is a gyalázatú ítélő szavával és a kiáltású fegyverével. Mint nemzet seregei, érzettétek annak szenvedett igasságtalanságait; mint nemzet seregei, legyetek annak bosszúállói! Fegyvertársaim! A haza ellensége, kevéj-kedik nagyobb számú katonaságaival. Nem ijeszthet ő el titeket, titeket, kik mindég négy-annyi erő ellen hartzoltatok. Ne számláljátok az ellenkezők sokaságát, hanem az erőhatalom sokaságát, a melyeket Lengyelországnak kellett szenvednie. — A Generalissimus — M. Radziwill.

Febr. 9-dikén jött Varsóba a 2-dik Masurregem., melyet egy fegyveres Bernhardinus vezérelt, keresztet tartva kezében. Ez a látvány nagyon keresztül járta a nézőket: elragadtatással tsókolák kezét-lábat a Papnak. — A kalischi Önkéntesek regementjét is örm-zajjal fogadták: éljenek a Kalisiak! Egy pedig az Önkéntesek között ellenkezőt kiáltott: "Haljanak-meg a Kalisiak! Éljen a Haza! — Tizenöt Pattantyús a nemzeti-gárdából, a hadsereghez ment 2 ágyúval, mint Önkéntes. Ezek közt vannak: a mindenektől szeretett Morzycki, Maciejowski, Jasinski Prókátorok, és a tudós Jastrzenbowski.

—o—

Leánynevelő Asszony-Személyt

Keres egy közép rangu Nemes kis Társaság egy kis Városba, 5, legfeljebb 8 Leánykákhöz, olytat, ki született Német vagy németül jól tudó Frantzia; mindenféle asszonyi szükségesebb munkákat jól ért, tiszta, jó jámbor természetű és bévehető ajánló Irásokat mutathat-elő.